

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej aj ako „MH SR“ alebo „gestor“)

Názov právneho predpisu: Zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o zájazdoch“)

Lokalizácia: § 9 ods. 2

Účinnosť: 01.01.2019

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 215

Povinnosť CK byť poistený pre prípad úpadku na sumu najmenej vo výške 30 % z ročných plánovaných tržieb

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: [Legislatívny proces - LP/2017/828](#)
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=6707>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu

☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané: 31.08.2026

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:

Zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje ochranu klientov cestovných kancelárií pre prípad ich úpadku a stanovuje povinnosť pre cestovné kancelárie uzatvoriť poistenie najmenej vo výške 30 % plánovaných ročných tržieb. Regulácia vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302², podľa ktorej má byť cestujúcim zabezpečená refundácia všetkých (100%) platieb v prípade platobnej neschopnosti cestovnej kancelárie. V praxi sa však ukázalo, že poisťná suma cestovnej kancelárie nie vždy postačovala na uspokojenie všetkých nárokov klientov, pričom poisťovne následne vyplácali poisťné plnenie len v pomernej výške, čoho výsledkom je oslabená ochrana práva klienta na plnú náhradu škody.

9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)

V slovenskej legislatíve je ochrana spotrebiteľa pri úpadku cestovnej kancelárie upravená zákonom č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, ktorý transponuje Smernicu (EÚ) 2015/2302 o balíkoch cestovných služieb. Cestovná kancelária musí mať poistenie proti úpadku minimálne vo výške 30 % z plánovaných ročných tržieb zo zájazdov.

V praxi však poisťná suma často nepokrýva všetky nároky klientov, čo vedie k ich alikvotnému kráteniu. Zároveň existujú aj nelegálne subjekty bez poistenia, ktoré unikajú dohľadu a oslabujú ochranu spotrebiteľa. Predmetom ex post hodnotenia by preto malo byť najmä posúdenie dostatočnosti minimálnej výšky poisťného krytia (30 % z plánovaných tržieb), efektívnosti dohľadu a vymožitelnosti práva voči nelegálnym subjektom, ako aj zváženie zavedenia doplnkového garančného mechanizmu na zabezpečenie plnej náhrady pre spotrebiteľov.

9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:

Ex ante:

V rámci ex ante fázy boli ako dotknuté subjekty identifikované štátne orgány, podnikateľské subjekty pôsobiace v oblasti cestovného ruchu, banky, poisťovne a cestujúci (spotrebiteľia). Na základe údajov Štatistického úradu SR bolo identifikovaných približne 400 subjektov podnikajúcich v oblasti cestovného ruchu, ktoré vykonávajú činnosti cestovných kancelárií, cestovných agentúr alebo súvisiace činnosti. Celkový počet dotknutých subjektov však nebolo možné presne kvantifikovať, keďže navrhovaná regulácia sa môže vzťahovať aj na ďalšie subjekty poskytujúce alebo sprostredkujúce služby cestovného ruchu.

Ex post:

V rámci ex post fázy boli ako dotknuté subjekty identifikované cestovné kancelárie, poisťovne a ďalšie podnikateľské subjekty pôsobiace v oblasti cestovného ruchu, ktoré vykonávajú alebo plánujú vykonávať činnosti podliehajúce regulácii podľa existujúcej právnej úpravy. Tieto subjekty môžu byť ovplyvnené zmenami administratívnych postupov, požiadaviek na plnenie povinností alebo podmienok výkonu podnikateľskej činnosti. K dátumu 15. 5. 2026 zoznam Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len ako „SOI“) obsahoval celkovo 1 183 subjektov. Keďže zoznam zahŕňa aj iné subjekty než cestovné

² Smernica Európskeho Parlamentu a Rady EÚ 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS

kancelárie (napr. cestovné agentúry), bol vykonaný výber relevantných subjektov prostredníctvom filtrovania podľa stĺpcov „**Odvetvie**“, kde bola zvolená hodnota „**Cestovný ruch a gastro**“, a „**SK NACE**“, kde bola zvolená kategória „**Činnosti cestovných kancelárií**“. Po vykonaní tejto filtrácie tvorilo analyzovanú vzorku 343 cestovných kancelárií.

Poistenie pre prípad úpadku cestovných kancelárií poskytujú na území Slovenskej republiky aktuálne poisťovne pôsobiace na slovenskom trhu, a to Európska cestovná poisťovňa (Generali), Kooperativa, Colonnade, Uniqa, Union, Euroins Insurance JSC (Bulharsko) a AXA Seguros Generales, S.A. (Španielsko), pričom niektoré z nich pôsobia na Slovensku prostredníctvom pobočky poisťovne z iného členského štátu alebo cezhraničným poskytovaním služieb. V minulosti ponúkala toto poistenie aj Allianz – Slovenská poisťovňa, v súčasnosti však tento produkt neposkytuje.

Podľa údajov zo zoznamu Slovenskej obchodnej inšpekcie využívajú slovenské cestovné kancelárie poistenie pre prípad úpadku od uvedených poisťovní, ako aj od ďalších poisťovní z iných členských štátov Európskej únie, ktoré na území Slovenskej republiky pôsobia prostredníctvom cezhraničného poskytovania služieb alebo prostredníctvom pobočky, napríklad UNIQA pojišťovna, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu (Česká republika).

Pri hodnotení ex post bude preto potrebné sledovať vplyvy navrhovanej regulácie na podnikateľské prostredie v sektore cestovného ruchu, najmä na prevádzkové náklady, administratívnu záťaž a podmienky výkonu podnikateľskej činnosti dotknutých subjektov. Rovnako bude sledovaná účinnosť regulácie vo vzťahu k plneniu cieľa regulácie. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať rozdielnym vplyvom posudzovaných alternatívnych riešení na veľké, stredné a malé cestovné kancelárie a posúdiť, či navrhované riešenia nepredstavujú pre menšie subjekty neprímeranú alebo až likvidačnú záťaž.

9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):

V ex ante fáze bol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie najmä vo vzťahu k cestovným kanceláriám v súvislosti s povinnosťou zabezpečiť ochranu pre prípad úpadku počas celej doby výkonu činnosti. Návrh predpokladal zvýšenie minimálnej výšky poistného krytia alebo bankovej záruky z 25 % na 30 % ročných tržieb z predaja zájazdov a spojených cestovných služieb, čo mohlo viesť k zvýšeniu finančných nákladov dotknutých subjektov. Súčasne boli identifikované zvýšené administratívne povinnosti vo vzťahu k poskytovateľom ochrany pre prípad úpadku, najmä pri predkladaní účtovných a iných dokumentov potrebných na priebežné posudzovanie finančnej situácie cestovných kancelárií. Ex ante analýza zároveň predpokladala pozitívny vplyv na fungovanie trhu prostredníctvom posilnenia ochrany cestujúcich, zvýšenia dôveryhodnosti podnikateľských subjektov a vytvorenia rovnakých konkurenčných podmienok v rámci Európskej únie. V ex ante fáze boli vyčíslené len priemerné náklady na jeden podnikateľský subjekt, a to vo výške 500 eur. Ostatné vplyvy, ktoré predstavujú z celkových nákladov vyšší negatívny vplyv, kvantifikované neboli.

9.2 Vyčíslenie vplyvu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu³ *Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):*

EX POST								EX ANTE ⁴	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
215	Povinnosť CK byť poistený pre prípad úpadku na sumu najmenej vo výške 30 % z ročných plánovaných tržieb	§ 9 ods. 2	01.01.2019	Cestovné kancelárie	343	500 ⁵	171 500	171 500	-
215	Povinnosť CK byť poistený pre prípad úpadku na sumu najmenej vo výške 30 % z ročných plánovaných tržieb	§ 9 ods. 2	01.01.2019	Poist'ovne	5	-	-	-	-

³ Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

⁴ Ex ante časť sa nevyplní, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

⁵ Ostatné vplyvy, ktoré predstavujú z celkových nákladov vyšší negatívny vplyv, neboli kvantifikované.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:

Ex ante náklady:

V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie avšak náklady na podnikateľské prostredie boli kvantifikované len vo vzťahu k administratívnym nákladom na jedného podnikateľa vo výške 500 eur.

Náklady na celé podnikateľské prostredie neboli vyčíslené z dôvodu nemožnosti odhadnúť počet dotknutých subjektov a rozsah využívania nového inštitútu spojených cestovných služieb, ako aj vzhľadom na individuálne podmienky jednotlivých podnikateľských subjektov. Rovnako neboli kvantifikované ani priame finančné náklady spojené s úhradou poistného, keďže ich výška závisí od individuálne dohodnutých podmienok medzi cestovnou kanceláriou a poskytovateľom poistenia alebo bankovej záruky.

Ex post náklady:

Nie je možné spoľahlivo vyčísliť celkové náklady regulácie na podnikateľské prostredie, keďže na slovenskom trhu pôsobí väčší počet cestovných kancelárií s rozdielnym rozsahom podnikateľskej činnosti, pričom výška povinného zabezpečenia ochrany pre prípad úpadku sa určuje individuálne podľa plánovaných tržieb každej cestovnej kancelárie. Rovnako nie sú verejne dostupné údaje o individuálne dohodnutých podmienkach poistenia alebo bankových zárukách, od ktorých sa odvíja výška nákladov jednotlivých podnikateľských subjektov. Z uvedených dôvodov nie je možné celkové náklady regulácie na podnikateľské prostredie spoľahlivo kvantifikovať.

Na účely ilustrácie možných finančných vplyvov regulácie boli využité údaje zo zoznamu cestovných kancelárií zverejneného na webovom sídle Slovenskej obchodnej inšpekcie v súbore „**Zoznam cestovných kancelárií**“. K dátumu 15. 5. 2026 tento zoznam obsahoval celkovo 1 183 subjektov. Keďže zoznam zahŕňa aj iné subjekty než cestovné kancelárie (napr. cestovné agentúry), bol vykonaný výber relevantných subjektov prostredníctvom filtrovania podľa stĺpcov „**Odvetvie**“, kde bola zvolená hodnota „**Cestovný ruch a gastro**“, a „**SK NACE**“, kde bola zvolená kategória „**Činnosti cestovných kancelárií**“. Po vykonaní tejto filtrácie tvorilo analyzovanú vzorku 343 cestovných kancelárií.

Na účely modelových výpočtov boli cestovné kancelárie rozdelené podľa veľkosti na tri kategórie:

(M) malá cestovná kancelária – do 9 zamestnancov vrátane a tržby do 1 000 000 eur,

(S) stredná cestovná kancelária – od 10 do 49 zamestnancov vrátane a tržby nad 1 000 000 eur do 50 000 000 eur,

(V) veľká cestovná kancelária – 50 a viac zamestnancov a tržby nad 50 000 000 eur.

Okrem týchto kategórií bol vytvorený aj modelový príklad cestovnej kancelárie s hodnotami zodpovedajúcimi mediánu (MED) analyzovanej vzorky. Pri určovaní veľkostných kategórií boli použité údaje o počte zamestnancov a ukazovateľ tržieb z predaja výrobkov, tovarov a služieb očistených o zmenu stavu zásob vlastnej výroby a aktiváciu.

Pre každý modelový príklad je uvedená orientačná výška plánovaných tržieb, z nej vyplývajúca minimálna výška zabezpečenia ochrany pre prípad úpadku podľa súčasnej právnej úpravy a orientačný rozsah nákladov na zabezpečenie tejto povinnosti.

Pri výpočtoch sa vychádza z orientačných trhových sadzieb poistenia pre prípad úpadku cestovných kancelárií. Presná výška poistného však závisí od individuálneho posúdenia rizika poisťovňou, finančnej situácie cestovnej kancelárie, jej obchodného modelu, škodovosti a ďalších zmluvných podmienok, ktoré nie sú verejne dostupné. Uvedené

modelové príklady preto slúžia výlučne na ilustráciu možného rozsahu nákladov regulácie a nemožno ich považovať za reprezentatívne pre všetky cestovné kancelárie pôsobiace na slovenskom trhu.

Modelový príklad M – malá cestovná kancelária

Modelová malá cestovná kancelária s jedným zamestnancom dosahuje tržby očistené o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 224 515 eur. Pri zákonnej požiadavke podľa § 9 ods. 2 zákona o zájazdoch, podľa ktorej musí byť cestovná kancelária poistená pre prípad úpadku najmenej vo výške 30 % plánovaných ročných tržieb zo zájazdov, by minimálna výška poistného krytia predstavovala:

224 515 eur × 30 % = 67 354,50 eur (minimálna výška poistenia pre prípad úpadku)

Pri menších cestovných kanceláriách s nižším objemom tržieb môže byť významným faktorom **minimálne poistné** uplatňované poisťovňami. Vzhľadom na administratívnu náročnosť uzatvorenia a správy poistnej zmluvy poisťovne spravidla nestanovujú poistné iba mechanickým výpočtom podľa poistnej sumy, ale uplatňujú aj minimálne ročné poistné. Pri nižších poistných sumách tak môže byť výsledné poistné relatívne vyššie v pomere k poskytovanému poistnému krytiu. V praxi sa minimálne poistné pri takýchto zmluvách môže pohybovať v rádoch stoviek eur ročne, čo môže pre menšie cestovné kancelárie predstavovať vyššie relatívne nákladové zaťaženie.

Modelový príklad S – stredná cestovná kancelária

Modelová stredná cestovná kancelária s 10 až 19 zamestnancami dosahuje tržby očistené o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 4 278 456 eur. Pri zákonnej požiadavke podľa § 9 ods. 2 zákona o zájazdoch, podľa ktorej musí mať cestovná kancelária uzatvorené poistenie pre prípad úpadku najmenej vo výške 30 % plánovaných ročných tržieb zo zájazdov, by minimálna výška poistného krytia predstavovala:

4 278 456 eur × 30 % = 1 283 536,80 eur (minimálna výška poistenia pre prípad úpadku)

Pri cestovných kanceláriách so stredným rizikovým profilom možno orientačne uvažovať s ročnou sadzbou poistného približne vo výške 2,5 % až 3,5 % z poistnej sumy. Pri modelovej strednej cestovnej kancelárii s tržbami vo výške 4 278 456 eur predstavuje minimálna výška poistného krytia podľa zákonnej požiadavky 30 % z plánovaných ročných tržieb sumu 1 283 536,80 eur. Pri aplikácii uvedenej orientačnej sadzby by výpočet ročného poistného predstavoval:

1 283 536,80 eur × 2,5 % = 32 088,42 eur

1 283 536,80 eur × 3,5 % = 44 923,79 eur

Orientačná výška ročného poistného by tak pri tomto modelovom príklade predstavovala približne 32 000 až 45 000 eur. Uvedený výpočet má výlučne ilustračný charakter, keďže skutočná výška poistného závisí od individuálneho posúdenia rizika poisťovňou, obchodného modelu cestovnej kancelárie a ďalších zmluvných podmienok.

Modelový príklad V – veľká cestovná kancelária

Modelová veľká cestovná kancelária so 100 až 149 zamestnancami dosahuje tržby očistené o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 159 337 812 eur. Pri zákonnej požiadavke podľa § 9 ods. 2 zákona o zájazdoch, podľa ktorej musí mať cestovná kancelária uzatvorené poistenie pre prípad úpadku najmenej vo výške 30 % plánovaných ročných tržieb zo zájazdov, by minimálna výška poistného krytia predstavovala:

159 337 812 eur × 30 % = 47 801 343,60 eur (minimálna výška poistenia pre prípad úpadku)

Modelový príklad MED – mediánová cestovná kancelária

Modelová mediánová cestovná kancelária dosahuje tržby očistené o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 171 542,50 eur. Pri zákonnej požiadavke podľa § 9 ods. 2 zákona o zájazdoch, podľa ktorej musí mať cestovná kancelária uzatvorené poistenie pre prípad úpadku najmenej vo výške 30 % plánovaných ročných tržieb zo zájazdov, by minimálna výška poistného krytia predstavovala:

171 542,50 eur × 30 % = 51 462,75 eur (minimálna výška poistenia pre prípad úpadku).

9.2.2 Zdroj počtosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):

Zoznam cestovných kancelárií Slovenská obchodná inšpekcia (SOI) - <https://www.soi.sk/cestovne-kancelarie/zoznam-cestovnych-kancelarii>
Interné dáta MH SR poskytnuté Inštitútom hospodárskych analýz (IHA), ktoré obsahujú údaje o počte zamestnancov a tržbách CK. Poistovne, ktoré poskytujú poistenie pre prípad úpadku CK - informácie poskytnuté od SLASPO k 15.05.2026

9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):

V ex ante fáze analýza vplyvov na podnikateľské prostredie bola vypracovaná, pričom administratívny náklad tejto povinnosti bol kvantifikovaný len vo výške 500 € na jedného podnikateľa. Ďalšie náklady regulácie neboli kvantifikované, a preto nie je relevantné porovnať rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post).

9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:

Dôvodom vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze je skutočnosť, že v čase prípravy návrhu nebolo možné presne kvantifikovať celkový počet dotknutých subjektov ani rozsah všetkých subjektov, na ktoré sa navrhovaná regulácia môže v praxi vzťahovať.

Hoci boli k dispozícii údaje zo Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorých na trhu pôsobí približne 400 subjektov v oblasti cestovného ruchu (najmä cestovné kancelárie a cestovné agentúry), navrhovaná právna úprava rozširuje okruh regulovaných subjektov aj na ďalšie kategórie.

Z tohto dôvodu nebolo možné v ex ante fáze presne určiť celkové vplyvy regulácie na podnikateľské prostredie, vrátane celkového počtu dotknutých subjektov a s tým súvisiacich nákladov.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom normy

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR NORMY– Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo hospodárstva SR, sekcia ochrany spotrebiteľa a trhového dohľadu

PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Zúčastnené subjekty:

**Slovenská asociácia poisťovní
(ďalej ako „SLASPO“)**
IČO: 17054303

Áno ☒ Nie ☐

**Slovenská asociácia cestovných
kancelárií a cestovných agentúr
(ďalej ako „SACKA“)**
IČO: 17322642

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Zapojené subjekty:

Forma:

**Dátum
vykonania:**

SLASPO

IČO: 17054303

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

15.05.2026

SACKA

IČO: 17322642

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

15.05.2026

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: Newsletter MH SR – február 2026

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupcovia podnikateľského sektora (**SACKA a SLASPO**) reagovali na výzvu gestora právneho predpisu (MH SR) zapojiť sa do ex post procesu hodnotenia a následného nastavenia a zdokonalenia systému ochrany klientov v prípade úpadku cestovnej kancelárie. Zástupcovia cestovných kancelárií zo **SACKA** uviedli, že sa v aplikačnej praxi stretávajú so situáciami, keď poisťná suma dohodnutá pre prípad úpadku cestovnej kancelárie nemusí postačiť na uspokojenie všetkých nárokov klientov. V takýchto prípadoch dochádza k uspokojovaniu nárokov klientov len v alikvotnej výške (po odrátaní nákladov na repatriáciu), čo znamená, že spotrebitelia nemusia získať plnú náhradu svojich oprávnených nárokov.

Zástupcovia zo **SLASPO** poukázali na to, že výška poisťného krytia sa odvíja od údajov o tržbách predkladaných samotnými cestovnými kancelárkami, pričom poisťovne nemajú dostatočné možnosti overiť správnosť a úplnosť týchto údajov. **Ako problematické vnímajú aj nejednoznačné vykazovanie jednotlivých služieb cestovného ruchu**, čo môže viesť k podpoisteniu cestovných kancelárií. Zároveň upozornili na **absenciu garančného fondu**, ktorý by slúžil na pokrytie nárokov klientov nad rámec poisťného plnenia, ako aj na nedostatočné kontrolné mechanizmy štátu nad činnosťou cestovných kancelárií.

Zástupcovia poisťného sektora zároveň poukázali na to, že **problémy s dostupnosťou a rozsahom poisťného krytia** sa výraznejšie prejavili po vypuknutí pandémie ochorenia COVID-19, keď **poisťovne pristúpili k opatrnejšiemu hodnoteniu rizík spojených s poistením pre prípad úpadku cestovných kancelárií**.

Uvedené skutočnosti podľa zástupcov sektora cestovných kancelárií znižujú právnu istotu spotrebiteľov a predstavujú riziko, že klientom nebude v plnej miere zabezpečená refundácia platieb v prípade úpadku cestovnej kancelárie.

Počas diskusie bolo konštatované, že **problémom** nie je samotné poskytovanie poisťného produktu, ale predovšetkým **súčasnú legislatívne nastavenie systému ochrany pre prípad úpadku cestovnej kancelárie**. Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 nie sú do slovenského právneho poriadku transponované dostatočne jednoznačne, čo spôsobuje interpretačné aj aplikačné problémy. **SLASPO poukázalo na to, že súčasťou diskusie o nastavení poisťného krytia by malo byť aj posúdenie možností zaistného trhu**. Podľa ich názoru je preto potrebné zohľadniť aj reálne možnosti poisťovní a zaistiteľov pri nastavovaní požiadaviek na rozsah poisťného krytia.

Zástupcovia **SLASPO** zároveň zdôraznili aj skutočnosť, že poisťovne sú komerčné subjekty, ktorých činnosť je založená na princípe ekonomickej udržateľnosti. Poistenie pre prípad úpadku cestovnej kancelárie preto vzhľadom na vysokú rizikovosť, obmedzené možnosti diverzifikácie rizika a nízku atraktivitu z hľadiska obchodného potenciálu a marketingu nepredstavuje pre poisťovne produkt, o ktorý by bol prirodzený komerčný záujem.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie/normy, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,

- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

MH SR ako gestor uviedlo, že súčasná právna úprava ochrany pre prípad úpadku cestovných kancelárií vychádza z transpozície smernice (EÚ) 2015/2302 a jej cieľom je zabezpečiť ochranu spotrebiteľov pri platobnej neschopnosti cestovnej kancelárie prostredníctvom poistenia viazaného na tržby. Gestor poukázal na to, že systém vznikol v inom ekonomickom kontexte a nepočítal s mimoriadnymi vplyvmi, akými boli pandémie ochorenia COVID-19, či následné zmeny na trhu cestovného ruchu.

Gestor zároveň poukázal na skutočnosť, že efektívnosť súčasného systému je ovplyvnená aj nedostatočným plnením zákonných povinností zo strany niektorých cestovných kancelárií pri vykazovaní údajov podľa zákona. Zároveň konštatoval, že kontrolné možnosti štátu sú v tejto oblasti limitované, keďže kontrolný orgán – SOI – nedisponuje dostatočnými personálnymi a kapacitnými zdrojmi na systematickú kontrolu všetkých subjektov pôsobiacich na trhu cestovných kancelárií. Uvedené skutočnosti sťažujú overovanie správnosti vykazovaných údajov o tržbách, od ktorých sa odvíja výška poistného krytia.

Gestor deklaroval, že pripravované zmeny európskej legislatívy vytvárajú priestor na diskusiu o možných úpravách systému s cieľom zvýšiť ochranu spotrebiteľov a zlepšiť fungovanie trhu.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise/norme (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

1. Zmena metodiky a základného ukazovateľa pre určenie poistnej sumy

Zástupcovia cestovných kancelárií a poistného sektora navrhli prehodnotenie spôsobu určenia poistnej sumy tak, aby sa namiesto plánovaných tržieb zohľadňoval celkový obrat cestovnej kancelárie. Zástupcovia SLASPO uviedli, že poisťovne nemajú v súčasnosti dostatočne účinné nástroje na overenie toho, ktoré položky sú do tržieb zahrnuté, keďže účtovanie jednotlivých položiek je plne v kompetencii cestovných kancelárií a poisťovňa nemá oprávnenie doň zasahovať. Podľa vyjadrenia SLASPO by prístup založený na celkovom obrate cestovnej kancelárie lepšie reflektoval reálnu veľkosť podnikateľského subjektu a zvýšil presnosť krytia rizík.

Zástupcovia sektora cestovných kancelárií zároveň poukázali na to, že z pohľadu transparentnosti a jednoznačnosti pri určovaní poistného krytia by bolo vhodnejšie, aby jedna obchodná spoločnosť vykonávala výlučne činnosť cestovnej kancelárie. Takéto nastavenie by odstránilo potrebu oddeľovania tržieb z rôznych podnikateľských činností, zjednodušilo by posudzovanie údajov zo strany poisťovní a prispelo by k väčšej právnej istote a jednotnosti pri výpočte poistnej sumy.

2. Zriadenie garančného fondu

Ďalším návrhom zo strany zástupcov podnikateľov je zriadenie garančného fondu ako doplnkového mechanizmu ochrany spotrebiteľov, ktorý by pokrýval nároky klientov v prípadoch, keď poistné plnenie nepostačuje na ich úplné uspokojenie. Do garančného fondu by prispievali všetky cestovné kancelárie v sume stanovenej zákonom. Takáto právna úprava

existuje v súčasnosti napríklad v Českej republike⁶, kde sa prostriedky z garančného fondu využívajú až v prípade, ak poisťné krytie nepostačuje na pokrytie oprávnených nárokov klientov. Povinné príspevky sú platené na ročnej báze a pre rok 2026 predstavujú 0,03 % zo základu, ktorým sú očakávané tržby.

Nie je možné spoľahlivo vyčísliť celkové náklady zavedenia garančného fondu na podnikateľské prostredie, keďže výška príspevku by závisela od očakávaných tržieb jednotlivých cestovných kancelárií. Na ilustráciu možného finančného vplyvu boli preto vytvorené modelové príklady štyroch typov cestovných kancelárií reprezentujúcich rozdielne segmenty trhu – malú (M), strednú (S), veľkú (V) a mediánovú (MED) cestovnú kanceláriu. Pri výpočte sa vychádza z predpokladu ročného príspevku do garančného fondu vo výške 0,03 % z tržieb:

- **Modelový príklad M – malá cestovná kancelária:** pri tržbách očistených o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 224 515 eur by ročný príspevok do garančného fondu predstavoval približne **67 eur**.
- **Modelový príklad S – stredná cestovná kancelária:** pri tržbách očistených o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 4 278 456 eur by ročný príspevok do garančného fondu predstavoval približne **1 284 eur**.
- **Modelový príklad V – veľká cestovná kancelária:** pri tržbách očistených o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 159 337 812 eur by ročný príspevok do garančného fondu predstavoval približne **47 801 eur**.
- **Modelový príklad MED – mediánová cestovná kancelária:** pri tržbách očistených o zmenu stavu zásob a aktiváciu vo výške 171 542,50 eur by ročný príspevok do garančného fondu predstavoval približne **51 eur**.

Uvedené modelové príklady majú výlučne ilustračný charakter a slúžia na znázornenie rozdielneho finančného vplyvu zavedenia garančného fondu na jednotlivé veľkostné kategórie cestovných kancelárií. Nemožno ich považovať za reprezentatívne pre všetky cestovné kancelárie pôsobiace na slovenskom trhu.

3. Spresnenie metodiky vykazovania tržieb a jednotný výklad údajov

Zástupcovia sektora cestovných kancelárií poukázali na potrebu spresnenia metodiky vykazovania tržieb a zabezpečenia jednotného výkladu účtovných údajov používaných na výpočet poisťného krytia, s cieľom zvýšiť právnu istotu a znížiť rozdiely v aplikačnej praxi. Potreba spresnenia vyplýva zo skutočnosti, že cestovné kancelárie môžu mať v predmete podnikania zapísaných viacero podnikateľských činností, pričom nie všetky súvisia s prevádzkovaním cestovnej kancelárie. Na účely správneho určenia výšky poisťného krytia je preto nevyhnutné jednoznačne vymedziť, ktoré tržby sa do výpočtu zahŕňajú, a zabezpečiť ich jasné oddelenie od tržieb dosahovaných z ostatných podnikateľských činností. Jednotná metodika vykazovania týchto údajov prispeje k transparentnosti, právnej istote a jednotnému postupu pri určovaní poisťného krytia.

4. Posilnenie kontrolných mechanizmov, dohľadu a zvýšenie pokút

Zástupcovia podnikateľov zároveň navrhli posilnenie kontrolných mechanizmov štátu (SOI) a dohľadu nad činnosťou cestovných kancelárií s cieľom predchádzať podpoisteniu a znížiť riziko nedostatočnej ochrany spotrebiteľov. Poukázali na to, že súčasný systém neposkytuje dostatočne odrádzajúce mechanizmy voči subjektom, ktoré vedome uzatvárajú poistenie pre prípad úpadku v nižšom rozsahu, než zodpovedá ich skutočnej činnosti.

⁶ Zdroj: www.mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/podnikani-v-cr/cestovni-kancelare-a-agentury/garanci-fond-cestovnich-kancelari

Ako príklad možného riešenia: -zavedenie sankcie za podpoistenie vo výške 50 % z celkového obratu firmy, ktorá podniká nielen, ale aj ako cestovná kancelária, za predchádzajúce účtovné obdobie. Nastavenie sankcií na takejto úrovni by mohlo mať významný preventívny účinok a motivovať cestovné kancelárie k správne mu určovaniu výšky poistného krytia.

Pokuty podľa aktuálneho znenia zákona

Zákon č. 170/2018 Z. z. upravuje sankcie za porušenie povinností cestovných kancelárií a cestovných agentúr prostredníctvom správnych deliktov. Orgán dohľadu môže za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom uložiť pokuty, pričom ich výška závisí od charakteru, závažnosti a následkov porušenia.

Medzi závažnejšie správne delikty patrí aj porušenie povinností cestovnej kancelárie zabezpečiť ochranu pre prípad úpadku podľa § 6 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z. Za takéto porušenie môže orgán dohľadu uložiť pokutu vo výške od 2 000 eur do 4 % obratu za predchádzajúce účtovné obdobie, najviac však do výšky 70 000 eur.

Ďalším porušením povinností je sprostredkovanie predaja zájazdu pre subjekt, ktorý nemá postavenie cestovnej kancelárie. Takéto konanie sa považuje za správny delikt, za ktorý môže orgán dohľadu podľa zákona č. 170/2018 Z. z. uložiť pokutu vo výške od 500 eur do 3 % obratu za predchádzajúce účtovné obdobie, najviac však do výšky 20 000 eur.

V rámci doterajšej aplikačnej praxe bolo za porušenie povinností podľa zákona č. 170/2018 Z. z. uložených celkovo 109 pokút, pričom 14 rozhodnutí o uložení pokuty zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť. Celková výška uložených pokút predstavuje 178 500 eur, z čoho 52 400 eur pripadá na zatiaľ neprávoplatne uložené pokuty. Z celkového počtu právoplatných rozhodnutí bolo 92 rozhodnutí uhradených, resp. úhrada pokuty prebieha na základe splátkového kalendára. Doterajšia celková výška uhradených alebo vymôžených pohľadávok predstavuje 102 300 eur.

Dostupnosť údajov a výkon dohľadu zo strany SOI

Verejne dostupný zoznam cestovných kancelárií zverejňovaný SOI neobsahuje pri všetkých subjektoch aktuálne a úplné údaje o platnosti zabezpečenia ochrany pre prípad úpadku. V niektorých prípadoch môže chýbať informácia o aktuálnosti poistnej zmluvy, resp. o riziku pre spotrebiteľa v prípade nesplnenia tejto povinnosti.

Zároveň nie sú verejne dostupné podrobnejšie údaje o uložených a vymôžených pokutách za porušenie povinností cestovných kancelárií. Výročné správy SOI informujú o rozsahu kontrolnej činnosti, neposkytujú však detailnejšie údaje o sankciách. V rámci hodnotenia bola otvorená aj otázka uplatňovania postupného sankcionovania a primeranosti sankcií vzhľadom na náklady spojené so zabezpečením ochrany pre prípad úpadku.

5. Minimálna suma poistného

Zástupcovia SACKA otvorili otázku možnosti zavedenia minimálnej úrovne poistného krytia pre cestovné kancelárie s cieľom posilniť ochranu spotrebiteľov v prípadoch, keď by poistné krytie vypočítané výlučne podľa plánovaných tržieb nemuselo dosahovať dostatočnú úroveň. Ako príklad možnej minimálnej výšky poistného krytia bola uvedená suma približne 70 000 eur.

Zavedenie minimálnej fixnej sumy by mohlo predstavovať nástroj na zabezpečenie základnej úrovne ochrany spotrebiteľov aj pri menších cestovných kanceláriách, pri ktorých by výška poistného krytia odvodená len od objemu tržieb mohla byť vzhľadom na potenciálne záväzky voči klientom nedostatočná. Zároveň je však potrebné posúdiť jeho vplyv na podnikateľské prostredie, najmä na menšie cestovné kancelárie, pre ktoré by zvýšenie minimálnej úrovne krytia mohlo predstavovať významný nárast nákladov.

Ako alternatívny prístup možno posúdiť modely ochrany spotrebiteľov uplatňované v iných krajinách, ktoré využívajú mechanizmy založené na pevne stanovených príspevkoch podľa počtu cestujúcich alebo rizikových kategórií.

- **Francúzsko**⁷: Využíva systém finančných záruk pre cestovné kancelárie, pričom právna úprava vyžaduje zabezpečenie neobmedzenej ochrany klientov (*garantie illimitée*) prostredníctvom finančnej záruky. Pri posudzovaní rizika poskytovateľa záruk, napríklad profesijné združenie APST alebo finančné inštitúcie, v súčinnosti s registračným úradom Atout France zohľadňujú minimálnu rizikovú základňu (expozíciu) vo výške 200 000 eur. Táto minimálna základňa slúži ako východiskový bod na stanovenie rozsahu finančnej ochrany a nákladov spojených so zabezpečením záruky.

Pri nových alebo menších cestovných kanceláriách, ktoré nemajú dostatočnú finančnú históriu alebo relevantný objem podnikateľskej činnosti, nie je možné spoľahlivo určiť riziko výlučne na základe reálnych tržieb. Z tohto dôvodu garant vychádza z minimálnej predpokladanej expozície vo výške 200 000 eur. Od tejto sumy sa následne odvíja minimálna úroveň nákladov na zabezpečenie ochrany, pričom pri orientačnej sadzbe 1,5 % predstavuje minimálny ročný náklad cestovnej kancelárie približne 3 000 eur. Takýto mechanizmus zároveň pôsobí ako vstupný filter pre subjekty vstupujúce na trh a zabráňuje tomu, aby bola ochrana spotrebiteľov zabezpečená len formálne pri minimálnych nákladoch nezodpovedajúcich potenciálnemu riziku.

V prípade, ak cestovná kancelária následne rozšíri svoju činnosť a objem prijatých záloh od klientov alebo dosiahnutý obrat prekročí stanovenú minimálnu hranicu, garant priebežne prehodnocuje výšku rizikovej základne a upravuje rozsah finančnej záruky podľa skutočného objemu rizika. Náklady na zabezpečenie ochrany sa tak zvyšujú úmerne s rastúcim rozsahom podnikateľskej činnosti a potenciálnych záväzkov voči klientom.

- **Holandsko** využíva garančný fond SGR, do ktorého cestovné kancelárie prispievajú pevne stanovenou sumou za každého cestujúceho. Mechanizmus umožňuje vytvárať stabilný fond nezávislý od individuálneho obratu jednotlivých cestovných kancelárií.
- **Poľsko** uplatňuje kombinovaný model prostredníctvom Fondu TFG, v ktorom sú príspevky odstupňované podľa rizikovitosti zájazdu, typu dopravy a destinácie.
- **Veľká Británia** využíva systém ATOL, ktorý financuje ochranu spotrebiteľov prostredníctvom pevného príspevku za každého cestujúceho, pričom výška príspevku nezávisí od obratu cestovnej kancelárie.

Na základe uvedených zahraničných príkladov možno v rámci ďalšieho posudzovania alternatív zvážiť nielen zavedenie minimálnej fixnej sumy poistného krytia, ale aj možnosť postupnej transformácie systému ochrany smerom k mechanizmu založeným na garančných fondoch alebo kombinovaných modeloch.

6. Spoluzodpovednosť poisťovne, ak neuzavrela zmluvu na sumu stanovenú zákonom

V rámci diskusie bola otvorená aj otázka možnej spoluzodpovednosti poisťovne v prípadoch, keď by poistná zmluva nebola uzatvorená na sumu zodpovedajúcu požiadavkám stanoveným právnymi predpismi, napriek tomu, že poisťovňa mala k dispozícii všetky relevantné údaje potrebné na správne určenie poistnej sumy.

Zástupcovia poistného sektora v tejto súvislosti uviedli, že poisťovňa pri stanovení poistnej sumy vychádza z údajov a účtovných podkladov, ktoré jej predkladá samotná cestovná kancelária. Poisťovňa nemá oprávnenie vykonávať kontrolu účtovníctva klienta ani

⁷ Zdroj: <https://registre-operateurs-de-voyages.atout-france.fr/>

posudzovať správnosť zaúčtovania jednotlivých položiek, keďže ide o samostatné právne subjekty. Podľa ich názoru preto nemožno automaticky prenášať zodpovednosť za správnosť a úplnosť vykázaných údajov na poisťovňu.

Zástupcovia sektora zároveň poukázali na potrebu posilnenia mechanizmov overovania údajov, najmä jasnejšieho vymedzenia povinností cestovných kancelárií pri vykazovaní tržieb a vytvorenia metodiky, ktorá by umožnila jednotný výklad údajov používaných na výpočet poistnej sumy. Ako možné riešenie bolo diskutované aj zavedenie povinnosti pravidelného poskytovania vybraných účtovných údajov poisťovniam a príslušným kontrolným orgánom.

7. Uzavretie poistnej zmluvy ako podmienka na vznik oprávnenia na prevádzkovanie cestovnej kancelárie

V rámci konzultácií bola diskutovaná aj možnosť legislatívne upraviť povinnosť uzavrieť poistenie ochrany pre prípad úpadku ešte pred vznikom oprávnenia na prevádzkovanie cestovnej kancelárie. Podľa tejto alternatívy by preukázanie existencie platného poistenia predstavovalo jednu z podmienok na získanie živnostenského oprávnenia. Cieľom takéhoto riešenia je zabezpečiť, aby cestovná kancelária vstupovala na trh až po splnení zákonnej povinnosti zabezpečiť ochranu cestujúcich, čím by sa znížilo riziko výkonu činnosti bez primeraného finančného zabezpečenia. Zároveň by sa posilnila právna istota spotrebiteľov a zefektívnil dohľad nad plnením tejto povinnosti už pri vstupe podnikateľského subjektu na trh. Obdobný mechanizmus funguje napríklad v Slovinsku, kde je získanie licencie na organizovanie zájazdov podmienené preukázaním zabezpečenia ochrany pre prípad platobnej neschopnosti.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

1. Zmena metodiky a základného ukazovateľa pre určenie poistnej sumy

Gestor berie návrh na vedomie. Zmena metodiky výpočtu poistnej sumy by si vyžadovala komplexné prehodnotenie existujúceho regulačného rámca a posúdenie jej vplyvov na primeranosť ochrany spotrebiteľa.

2. Zriadenie garančného fondu

Gestor považuje návrh na zavedenie garančného fondu ako doplnkového nástroja za systémovo významnú alternatívu. Jeho zavedenie by však predstavovalo zásadnú zmenu súčasného modelu ochrany spotrebiteľa pre prípad úpadku cestovných kancelárií a vyžadovalo by si podrobnú analýzu spôsobu financovania, správy fondu, rozsahu poskytovanej ochrany, ako aj vplyvov na podnikateľské prostredie.

3. Spresnenie metodiky vykazovania tržieb a jednotný výklad údajov

Gestor súhlasí s potrebou zjednotenia výkladu údajov používaných na výpočet poistného krytia. V tejto súvislosti bude posúdená možnosť prijatia metodického usmernenia alebo iného vhodného opatrenia s cieľom spresniť spôsob vykazovania relevantných údajov a zabezpečiť jednotnejší postup v aplikačnej praxi.

4. Posilnenie kontrolných mechanizmov a dohľadu

Gestor vníma návrh ako súvisiaci s existujúcim systémom dohľadu nad činnosťou cestovných kancelárií a dodržiavaním povinností súvisiacich s ochranou spotrebiteľov. Možnosť posilnenia kontrolných mechanizmov, ako aj prípadnej úpravy sankčných nástrojov, bude predmetom ďalšej odbornej diskusie s prihliadnutím na efektívnosť existujúcich nástrojov, kompetencie príslušných orgánov a dostupné kapacity.

5. Minimálna suma poistného

Gestor berie návrh na vedomie. Zavedenie minimálnej poistnej sumy predstavuje jednu z možných alternatív posilnenia ochrany spotrebiteľa, najmä pri cestovných kanceláriách s nízkym objemom vykazovaných tržieb. Pred prípadným zavedením takéhoto mechanizmu by bolo potrebné posúdiť jeho primeranosť, vplyv na podnikateľské prostredie, dostupnosť poistného krytia a súlad s európskym právnym rámcom.

6. Spoluzodpovednosť poisťovne, ak neuzavrela zmluvu na sumu stanovenú zákonom

Gestor berie na vedomie otvorenú otázku rozdelenia zodpovednosti medzi cestovnú kanceláriu a poisťovňu pri určovaní výšky poistného krytia. Prípadné zavedenie spoluzodpovednosti poisťovne by si vyžadovalo podrobné posúdenie rozsahu povinností jednotlivých subjektov, možnosti overovania údajov poskytovaných cestovnými kancelárkami a vplyvov na fungovanie poistného trhu.

7. Uzavretie poistnej zmluvy ako podmienka na vznik oprávnenia na prevádzkovanie cestovnej kancelárie

Gestor vníma návrh ako možné preventívne opatrenie, ktorého cieľom by bolo zabezpečiť, aby cestovné kancelárie vstupovali na trh až po splnení povinnosti zabezpečiť ochranu cestujúcich pre prípad úpadku. Zavedenie takejto podmienky by si však vyžadovalo posúdenie legislatívnych a procesných vplyvov, najmä vo vzťahu k podmienkam vzniku oprávnenia na podnikanie, kompetenciám príslušných orgánov a administratívnej záťaži podnikateľských subjektov.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnomu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Súčasná právna úprava ochrany cestujúcich pre prípad úpadku cestovných kancelárií je založená najmä na povinnosti cestovnej kancelárie uzatvoriť poistnú zmluvu pre prípad úpadku, pričom výška poistného krytia sa určuje podľa zákonom stanovenej metodiky vychádzajúcej z plánovaných tržieb cestovnej kancelárie. V aplikačnej praxi sa však ukazuje, že nastavenie systému môže prinášať viaceré výkladové a praktické otázky, najmä pokiaľ ide o správnosť vykazovaných údajov, posudzovanie jednotlivých položiek vstupujúcich do výpočtu poistnej sumy a schopnosť jednotlivých subjektov zabezpečiť dostatočnú úroveň poistného krytia.

Na základe diskusie so zástupcami cestovných kancelárií a poistného sektora možno konštatovať, že významným problémom súčasného nastavenia je skutočnosť, že poisťovňa pri určovaní poistnej sumy vychádza najmä z údajov a účtovných podkladov poskytnutých samotnou cestovnou kanceláriou. Poisťovňa pritom nemá oprávnenie vykonávať kontrolu účtovníctva klienta ani overovať správnosť zaúčtovania jednotlivých položiek. V praxi tak vzniká otázka, do akej miery sú údaje použité na výpočet poistného krytia jednotne interpretované a či existujú dostatočné mechanizmy na predchádzanie podpoisteniu.

Zástupcovia sektora cestovných kancelárií poukázali na potrebu spresnenia metodiky vykazovania tržieb a jednoznačného vymedzenia údajov, ktoré majú vstupovať do výpočtu poistnej sumy. Problém môže vzniknúť najmä v prípadoch, keď podnikateľský subjekt vykonáva okrem činnosti cestovnej kancelárie aj ďalšie podnikateľské aktivity a je potrebné oddeliť tržby súvisiace s prevádzkovaním cestovnej kancelárie od ostatných príjmov. Jednoduchšia metodika by mohla prispieť k zníženiu rozdielov v aplikačnej praxi, zvýšeniu právnej istoty a lepšej predvídateľnosti pri určovaní rozsahu poistného krytia.

Z diskusie zároveň vyplynulo, že súčasný model založený výlučne na poistnom mechanizme môže v určitých prípadoch predstavovať riziko nedostatočnej ochrany spotrebiteľa, najmä ak poistná suma nezodpovedá skutočnému rozsahu podnikateľskej činnosti cestovnej kancelárie. Ako možné opatrenia na posilnenie ochrany boli diskutované viaceré alternatívy, napríklad **zmena metodiky výpočtu poistnej sumy**, zavedenie **minimálnej poistnej sumy**, vytvorenie **doplňového garančného fondu**, **posilnenie kontrolných mechanizmov** alebo **úprava podmienok vstupu subjektov na trh**.

Z pohľadu podnikateľského prostredia je preto možné konštatovať, že existujúci regulačný rámec je pre podnikateľov zrozumiteľný, avšak aplikačná prax poukazuje na potrebu jeho ďalšieho spresnenia a posúdenia účinnosti regulácie vo vzťahu k plneniu cieľa ochrany spotrebiteľov. Pri prípadných legislatívnych úpravách bude potrebné zohľadniť nielen požiadavku čo najvyššej ochrany spotrebiteľa, ale aj primeranosť regulačného zaťaženia podnikateľských subjektov (napríklad porovnaním s dobrou zahraničnou praxou), dostupnosť poistného krytia a zachovanie fungujúceho poistného trhu.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Na základe vyjadrenia gestora sa v súčasnosti legislatívna zmena existujúceho systému ochrany pre prípad úpadku cestovných kancelárií javí ako nevyhnutná, pričom pred prijatím konkrétnych opatrení je potrebné identifikovať najefektívnejšie riešenie, ktoré zabezpečí

primeranú ochranu spotrebiteľa a zároveň zohľadní praktické fungovanie podnikateľského a poisťného sektora.

Pri ďalšom posudzovaní alternatív je potrebné zohľadniť ich možné vplyvy nielen na úroveň ochrany spotrebiteľov, ale aj na podnikateľské prostredie a fungovanie trhu cestovného ruchu. Zavedenie garančného fondu by mohlo prispieť k rovnomernejšiemu rozloženiu rizika medzi cestovné kancelárie, posilniť dôveru spotrebiteľov v poskytované služby a podporiť ich ochotu využívať produkty cestovných kancelárií. Vyššia dôvera klientov v bezpečnosť zakúpených zájazdov môže pozitívne vplyvať na stabilitu a konkurencieschopnosť sektora cestovného ruchu, pričom zároveň môže znížiť tlak na individuálne poisťné krytie jednotlivých podnikateľských subjektov.

Alternatívy založené na zavedení minimálnej poisťnej sumy alebo úprave spôsobu určovania poisťného krytia by mohli zvýšiť úroveň ochrany spotrebiteľov a znížiť riziko podpoistenia, avšak ich nastavenie musí zohľadňovať primeranosť nákladov a možné vplyvy najmä na menšie cestovné kancelárie. Zmena metodiky vykazovania údajov, posilnenie kontrolných a sankčných mechanizmov a efektívnejšie využitie digitálnych nástrojov kontrolným orgánom (napr. automatická aktualizácia údajov zoznamu cestovných kancelárií) by mohli prispieť k efektívnejšiemu fungovaniu systému a zároveň k zníženiu administratívnej záťaže podnikateľov.

9.4.4 Odporúčenie spracovateľa:

☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☒ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Na základe vykonaných konzultácií s podnikateľským prostredím a zástupcami poisťného sektora sa javí ako potrebné ďalej analyzovať nastavenie súčasného systému ochrany cestujúcich pre prípad úpadku cestovných kancelárií, identifikovať jeho prípadné nedostatky a posúdiť možnosti jeho optimalizácie.

Prípadná úprava by sa mohla týkať najmä ustanovení upravujúcich spôsob určovania poisťnej sumy, vykazovanie údajov zo strany cestovných kancelárií, mechanizmy kontroly a dohľadu, ako aj ďalšie nástroje zabezpečujúce ochranu spotrebiteľov. Konkrétny rozsah a forma prípadných legislatívnych alebo aplikačných zmien budú predmetom ďalšieho odborného posúdenia s prihliadnutím na potrebu zachovania primeranej ochrany spotrebiteľov, fungovanie poisťného trhu a podmienky podnikania v sektore cestovného ruchu.

Gestor oceňuje možnosť spolupráce so zástupcami podnikateľského prostredia a poisťného sektora, ktorá umožnila identifikovať praktické skúsenosti a podnety vyplývajúce z uplatňovania súčasnej právnej úpravy. Takáto forma komunikácie predstavuje dôležitý podklad pre ďalšie posudzovanie prípadných zmien a hľadanie riešení, ktoré budú zohľadňovať potreby všetkých dotknutých subjektov.

Spracovateľ zároveň oceňuje iniciatívu SACKA, ktorá v júni 2026 spustila informačnú platformu www.oversicestovku.sk s cieľom zvýšiť transparentnosť trhu a poskytnúť

spotrebiteľom jednoduchší prístup k informáciám o cestovných kanceláriách a ich plnení zákonných povinností. Takéto iniciatívy predstavujú vhodný doplnkový nástroj na podporu informovaného rozhodovania spotrebiteľov pri výbere cestovnej kancelárie a kultivujú podnikateľské prostredie.

Zároveň spracovateľ identifikuje potrebu posilnenia systémových nástrojov kontroly a overovania údajov v oblasti cestovných kancelárií. Súčasný systém je vo významnej miere založený na údajoch poskytovaných samotnými cestovnými kancelárkami, pričom kontrolné orgány, vrátane SOI, pri výkone svojej činnosti vychádzajú najmä z údajov predkladaných zo strany kontrolovaných subjektov. V tejto súvislosti **existuje priestor na lepšie využitie štátnych zdrojových registrov, vzájomné prepojenie informačných systémov a automatizovanú aktualizáciu relevantných údajov.**

Za vhodný smer ďalšieho rozvoja možno považovať uplatňovanie princípu „**jedenkrát a dost**“, podľa ktorého by podnikateľské subjekty nemali byť povinné opakovane poskytovať údaje, ktoré už štát eviduje v iných registroch alebo informačných systémoch. Prepojenie dostupných databáz, digitalizácia procesov a posilnenie analytických a kontrolných kapacít by mohli prispieť k efektívnejšiemu dohľadu, presnejšiemu overovaniu vykazovaných údajov a zároveň k zníženiu administratívnej záťaže podnikateľských subjektov.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁸

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor nemá pripomienky k procesu vykonania hĺbkového ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor berie závery hĺbkového ex post hodnotenia a odporúčania spracovateľa na vedomie. Vykonané hodnotenie poskytuje relevantné poznatky o fungovaní súčasného systému ochrany cestujúcich pre prípad úpadku cestovných kancelárií a identifikuje viaceré otázky vyplývajúce z aplikačnej praxe, najmä vo vzťahu k určovaniu výšky poistného krytia, vykazovaniu údajov cestovnými kanceláriami, ich overovaniu a nastaveniu kontrolných mechanizmov. Gestor považuje zistenia a podnety získané v rámci hĺbkového ex post hodnotenia, vrátane podnetov zástupcov cestovných kancelárií a poistného sektora, za využiteľný podklad pre ďalšie odborné posudzovanie súčasnej právnej úpravy. Jednotlivé alternatívne riešenia identifikované v rámci hodnotenia bude potrebné posudzovať komplexne, najmä z hľadiska zabezpečenia primeranej úrovne ochrany cestujúcich, ich vplyvu na podnikateľské prostredie a fungovanie poistného trhu, ako aj primeranosti prípadnej administratívnej a finančnej záťaže dotknutých subjektov. Zákon o zájazdoch bude zároveň predmetom legislatívnej revízie v súvislosti s transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2026/1024 z 29. apríla 2026, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/2302 s cieľom zefektívniť ochranu cestujúcich a zjednodušiť a objasniť určité aspekty uvedenej smernice. Výsledky hĺbkového ex post hodnotenia budú preto využité ako jeden z podkladov pri príprave uvedenej legislatívnej úpravy. V rámci prípravy novely zákona budú zistenia vyplývajúce z hodnotenia posúdené vo väzbe na nový európsky právny rámec, najmä z hľadiska spôsobu a rozsahu úpravy vnútroštátneho systému ochrany cestujúcich pre prípad úpadku cestovných kancelárií, ako aj súvisiacich pravidiel aplikačnej praxe.

⁸ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia